

St.prp. nr. 82

(1984–85)

Om samtykke til å sette i kraft tilleggsoverenskomst undertegnet i Oslo den 14. november 1984 til overenskomst mellom Norge og Frankrike til unngåelse av dobbeltbeskatning, forebyggelse av skatteunndragelse og gjennomføring av gjensidig administrativ bistand med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Paris den 19. desember 1980.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 29. mars 1985, godkjent i statsråd samme dag.

I. SAMMENDRAG

Den 14. november 1984 ble det i Oslo undertegnet en tilleggsoverenskomst til dobbeltbeskatningsavtalen mellom Norge og Frankrike. Samtykke til undertegning ble gitt ved kgl.res. av 13. januar 1984. Fra norsk side ble overenskomsten undertegnet av ekspedisjonssjef Per Tresselt og fra fransk side ble den undertegnet av ambassadør Christiane Malitchenko. Tilleggsoverenskomsten trer i kraft første dag i den annen måned etter at begge stater har gitt hverandre meddelelse om at alle nødvendige skritt er tatt i henhold til intern lovgivning for at overenskomsten kan tre i kraft. Den får virkning første gang på formue som eides pr. 1. januar 1982.

II. INNLEDNING

Gjeldende dobbeltbeskatningsavtale mellom Norge og Frankrike trådte i kraft i 1981 med virkning fra og med samme inntektsår. Da denne overenskomst ble inngått, ble det i Frankrike ikke utskrevet formuesskatt. Overenskomstens bestemmelser om formuesbeskatning hadde således kun betydning for Norge. Med virkning fra og med 1. januar 1982 har imidlertid Frankrike senere innført en skatt på formue. Denne formuesskatt er av noe spesiell karakter, idet den utelukkende pålegges formuer av betydelig størrelse, hvilket avspeiler seg i skattens betegnelse, «l'impôt sur les grandes fortunes».

Franske skattemyndigheter har gitt uttrykk for at en ikke anser den nye formuesskatt å være dekket av Frankrikes eksisterende skatteavtaler med andre stater. Den norsk-franske

avtale mangler dessuten for Frankrikes del bestemmelser om fremgangsmåten for unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til formuesskatt. Det har derfor vært nødvendig å foreta visse endringer i overenskomsten for å unngå dobbeltbeskatning av formue.

Den 6. juli 1983 ble det i Paris parafert et utkast til tilleggsoverenskomst som inneholder de nødvendige tilleggs- og endringsbestemmelser som skal inkorporeres i skatteavtalen. Samtidig har en benyttet anledningen til å foreta en presisering av ordlyden i en av bestemmelsene i Protokollen, som det har vist seg hadde fått en uheldig utforming, samt å foreta en rettelse av en åpenbar feil i den franske teksten til en annen protokollbestemmelse. Ved senere brevveksling er det videre oppnådd enighet om også å ta med en endring i avtalens bestemmelser om internasjonal skips- og luftfart. Endringen går ut på å fjerne de eksisterende vilkår som er oppstilt for at norske skips- og luftfartsforetak skal være fritatt for den franske «yrkesskatten» (taxe professionnelle).

Tilleggsoverenskomsten består av i alt 7 artikler, hvorav 5 inneholder endringsbestemmelser og de 2 siste regler om ikrafttredelse og opphør. Tilleggsoverenskomsten er utformet på norsk og fransk, og begge tekster følger som vedlegg til proposisjonen.

III. OM DEN FRANSKE SKATT PÅ STORE FORMUER

Som nevnt er skatten på store formuer gjort gjeldende fra 1. januar 1982. Skatten er kun pålagt fysiske personer, og ikke selskaper som

Om samtykke til å sette i kraft tilleggsoverenskomst til overenskomst mellom Norge og Frankrike til unngåelse av dobbeltbeskatning, forebygging av skatteunndragelse og gjennomføring av gjensidig administrativ bistand med hensyn til skatter av inntekt og formue

skattemessig behandles som juridiske personer.

Personer bosatt i Frankrike er i prinsippet skattepliktig av all sin formue, enten den befinner seg i Frankrike eller i utlandet. Personer som ikke er bosatt i Frankrike er skattepliktige for formue som befinner seg i Frankrike. For en skattepliktig person omfatter skatteplikten også formue tilhørende personer som han sambeskattes med.

En del formuesobjekter er unntatt fra beskatningsgrunnlaget. Dette gjelder antikviteter, kunst- og samlerobjekter, den kapitaliserte verdi av visse tjenestepensjoner og erstatningsutbetalinger, o. a. Et viktig unntak gjelder for næringsaktiva med samlet verdi under 2,2 millioner francs (nå hevet fra opprinnelig 2 mill.). Næringsaktiva omfatter driftsmidler i bl.a. industri og handel, landbruk og liberale yrker, og omfatter også aksjer i selskap hvori gjennom aksjonæren driver sin næringsvirksomhet.

Skatteplikt inntreffer først når formuen overstiger 3,2 millioner francs (opprinnelig 3 mill.). Som nevnt sees det ved beregningen bort fra næringsaktiva med verdi opptil 2,2 mill.

Skatten er progressiv, og ilegges med 0,5%, 1% eller 1,5% av nettoformuen.

IV. BEMERKNINGER TIL DE ENKELTE ARTIKLER I OVERENSKOMSTEN

Til artikkel 1, jfr. overenskomstens artikkel 2

Skatten på store formuer oppføres på listen over hvilke gjeldende franske skatter som overenskomsten får anvendelse på.

Til artikkel 2, jfr. overenskomstens artikkel 8

Den franske «yrkesskatten» (la taxe professionnelle), som er en direkte skatt som utskrives på vegne av de lokale forvaltningsmyndigheter, er som utgangspunkt ikke omfattet av skatteavtalen i henhold til artikkel 2. Imidlertid er det inntatt en særbestemmelse vedrørende denne i artikkel 8 punkt 5 (internasjonal skips- og luftfart). Fortjeneste ved driften av skip eller luftfartøy i internasjonal fart skal i henhold til artikkel 8 punkt 1 bare kunne skattlegges i den stat hvor den virkelige ledelse for foretaket har sitt sete. Punkt 5 foreskriver at norske skips- og luftfartsforetagender også skal være fritatt for den franske yrkesskatten ved fart på Frankrike, men bare dersom foretaket ikke har en filial eller et kontor der.

SAS-konsortiet, som har kontorer i Frankrike, er blitt pålagt yrkesskatten. Enkelte andre lands luftfartsselskaper har imidlertid vært fritatt for denne skatt i henhold til skatteavtale.

For å sikre nordiske foretagender like konkurransevilkår, ble det fra norsk, dansk og svensk side gjort en felles henvendelse til franske myndigheter om å frita for yrkesskatten.

Endringen i overenskomstens artikkel 8 punkt 5 går ut på å sløyfe det der oppstilte forbehold for foretagender som har filial eller kontor i Frankrike. Fritakelsen er gjort gjensidig ved at Norge forplikter seg til å frita franske skips- og luftfartsforetagender for enhver norsk skatt som tilsvarer yrkesskatten, som måtte bli vedtatt.

Til artikkel 3, jfr. overenskomstens artikkel 23

Overenskomstens artikkel 23 inneholder de materielle bestemmelser om beskatning av formue. Den stat som etter overenskomsten har rett til å skattlegge inntekt som et formuesobjekt eller bruken av det kaster av seg, er gjennomgående også gitt retten til å formuesbeskatte objektet.

Det er ikke funnet nødvendig å endre de beskatningsregler som allerede er fastsatt i artikkel 23, men det foreslås føyet til et nytt punkt 4, som gjelder formuesbeskatning av aksjer eller andeler som utgjør en del av en vesentlig eierandel av kapitalen i et selskap. Formuesverdien av aksjene skal kunne skattlegges i den stat hvor selskapet er hjemmehørende. Beskatning av slike aksjeposter inngår som et viktig element i den franske lovgivning om skatt på store formuer, og det er fra fransk side lagt stor vekt på den foreslåtte bestemmelse. Etter fransk lovgivning kan formuesskatten pålegges når det foreligger en eierandel, som sammen med tilknyttede personers eierandeler, overstiger 10% av selskapets kapital. I den foreslåtte avtalebestemmelse fastsettes imidlertid den nedre grense til minst 25%. Utenlandske aksjonærer i norske aksjeselskaper blir i dag ikke formuesbeskattet i Norge.

Til artikkel 4, jfr. overenskomstens artikkel 24

Artikkel 24 gir reglene for hvordan dobbeltbeskatning skal unngås. Begge stater anvender som hovedregel det såkalte «fordelingssystem», mens «godskrivelsessystemet» (kredit) er foreskrevet for visse intektskategorier.

I artikkelens punkt 1 foreslås føyet til en ny bokstav d), hvoretter Frankrike vil anvende «godskrivelsessystemet» for formue som eies av en person bosatt i Frankrike som etter overenskomsten kan skattlegges i Norge. Vedkommende får et fradrag i den franske skatt som tilsvarer den skatt som er betalt i Norge av formuen. Fradrag i den franske skatt på store formuer innrømmes imidlertid bare dersom det formuesobjekt som den norske skatt gjelder, er medregnet i beskatningsgrunnlaget for denne skatt.

Om samtykke til å sette i kraft tilleggsoverenskomst til overenskomst mellom Norge og Frankrike til unngåelse av dobbeltbeskatning, forebyggelse av skatteunndragelse og gjennomføring av gjensidig administrativ bistand med hensyn til skatter av inntekt og formue

I artikkelens punkt 2 b) gjøres den endring at Norge skal anvende «godskrivelsessystemet» når en person bosatt i Norge eier aksjer i et fransk selskap og denne aksjepost kan skattlegges i Frankrike i henhold til artikkel 23 punkt 4. Det har vært ansett nødvendig at Norge her bibeholder sin beskatningsrett – med kredit for eventuell fransk skatt – for å unngå at formue i aksjer som ikke når opp i den nedre grense for skatten på store formuer, helt unngår beskatning.

Til artikkel 5, jfr. artikkel I – Protokollen

I artikkel I punkt 5 a) i protokollen til overenskomsten er det inntatt en særbestemmelse om beskatning av gevinst ved avhendelse av aksjer m.v. i selskap som eier fast eiendom. Dersom gevinst ved aksjesalg i slike tilfelle er likestilt med gevinst ved avhendelse av fast eiendom i den stat hvor eiendommen ligger, kan denne stat skattlegge aksjegevinsten.

Denne bestemmelse er tatt inn for å sikre Frankrikes rett til å skattlegge slike aksjegevinster i henhold til sin interne lovgivning, likesom det i punkt 5 b) er inntatt bestemmelser som sikrer Norges rett til å skattlegge visse aksjegevinster etter de norske regler om «selgende gruppe».

Det har imidlertid vist seg at punkt 5 a) har fått en utilsiktet vid utforming, i det bestemmelsen etter sin ordlyd får anvendelse på alle selskaper som eier fast eiendom. Etter fransk lovgivning har de tilsvarende bestemmelser et vesentlig snevrere virkefelt. Man er derfor blitt enig om å presisere teksten slik at intensjonene kommer klarere frem.

For det første presiseres det at bestemmelsen skal få anvendelse på aksjer i selskaper «hvis aktiva hovedsaklig består av fast eiendom eller rettigheter vedrørende slik eiendom». I en gjensidig overenskomst mellom de kompetente myndigheter vedrørende forståelsen av gjeldende bestemmelse er det presisert at «hovedsaklig» skal bety «mer enn 50%», idet det ved denne beregning skal sees bort fra fast eiendom som eies med sikte på benyttelse i industriell eller kommersiell virksomhet. I

den foreslåtte nye tekst er det presisert at det ikke skal «tas hensyn til fast eiendom som selskapet eller den juridiske person benytter i sin egen industri-, forretnings- eller landbruksvirksomhet eller i utøvelsen av ikke ervervs-messig virksomhet».

I artikkel I punkt 7 b) i protokollen til overenskomsten er det inntatt en bestemmelse som skal gjøre det klart at overenskomstens bestemmelser om ikke-diskriminering, ikke gir franske statsborgere krav på samme gunstige skattemessige behandling som etter skattelovens § 22 femte ledd tilstås norske statsborgere og personer med norsk innfødsrett ved de første to ligninger etter at de har flyttet hjem til Norge fra utlandet. Ved en feilskrift i den franske avtaleteksten, der ordet «sauf» er kommet inn i stedet for «dans» er bestemmelsens mening blitt forvansket. Denne feil rettes nå opp. Den norske oversettelse forblir uendret.

Artiklene 6 og 7 inneholder sluttbestemmelser. De to stater skal underrette hverandre når tilleggsoverenskomsten er konstitusjonelt godkjent. Deretter skal den tre i kraft den første dag i den annen måned etter at den siste av disse meddelelser er mottatt. Bestemmelsene får virkning på formue som eides pr. 1. januar 1982, dvs. fra samme tidspunkt som den franske skatt på store formuer er gjort gjeldende.

Tilleggsoverenskomstens gyldighet skal for øvrig være knyttet til skatteavtalen av 19. desember 1980.

Finans- og tolldepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om samtykke til å sette i kraft tilleggsoverenskomst til overenskomst av 19. desember 1980 mellom Norge og Frankrike til unngåelse av dobbeltbeskatning, forebyggelse av skatteunndragelse og gjennomføring av gjensidig administrativ bistand med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Oslo den 14. november 1984.

Vi OLAV, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å fatte vedtak om samtykke til å sette i kraft tilleggsoverenskomst undertegnet i Oslo den 14. november 1984 til overenskomst av 19. desember 1980 mellom Norge og Frankrike til unngåelse av dobbeltbeskatning, forebyggelse av skatteunndragelse og gjennomføring av gjensidig administrativ bistand med hensyn til skatter av inntekt og formue.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet ligger ved i avtrykk.